

BIBLIOTEKA JAGIELLOŃSKA – DUN 2011-2017
DZIAŁANIA NA RZECZ UPOWSZECHNIANIA NAUKI
FINANOWANE ZE ŚRODKÓW MNiSW

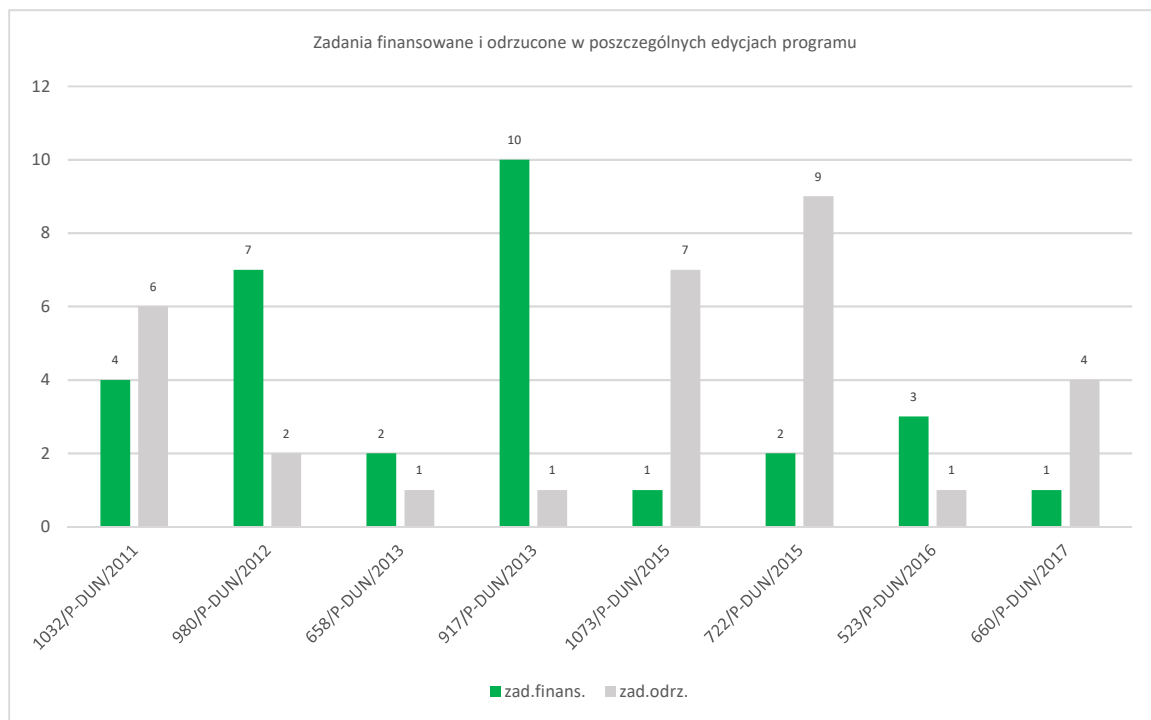
WSTĘP

Działalność upowszechniająca naukę (DUN) to program Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW), umożliwiający realizację zadań mających na celu wspieranie rozwoju polskiej nauki przez upowszechnianie, promocję i popularyzację wyników działalności badawczo-rozwojowej, innowacyjnej i wynalazczej, a także zadań związanych z utrzymaniem zasobów o dużym znaczeniu dla nauki i jej dziedzictwa. Rozporządzenie MNiSW z 23 września 2010 r. określiło kryteria i tryb przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na działalność służącą upowszechnianiu nauki, wyszczególnioną w ustępie 1 art. 25 ustawy z 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki. Najnowsze Rozporządzenie MNiSW dotyczące tej kwestii, nawiązujące do ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2014 r., poz. 1620, z późn. zm.) wydane zostało 12 stycznia 2018 r. (Dz. U. z 19 stycznia 2018 r., poz. 166). Środki finansowe przeznaczone na działalność upowszechniającą naukę mogą być przyznawane bibliotekom naukowym na:

- 1) utrzymanie i poszerzanie zasobów bibliotecznych;
- 2) działalność wydawniczą;
- 3) opracowywanie zasobów naukowych bibliotek oraz informacji bibliotecznej (art. 25 punkt 3, Dz.U. 2014 r., poz. 1620, z późn. zm.).

EDYCJE PROGRAMU DUN w BIBLIOTECE JAGIELLOŃSKIEJ

Biblioteka Jagiellońska w okresie 2011-2017 złożyła w systemie teleinformatycznym 8 wniosków na 60 zadań, z czego finansowanie uzyskało 30 zadań (w tym 2 zadania w edycji 980/P-DUN/2012 po pozytywnym rozpatrzeniu odwołania) oraz 1 wniosek na 5 zadań, który oczekuje na rozpatrzenie. Jak widać na poniższym wykresie 1 najwięcej zadań uzyskało finansowanie w 2013 r. i w 2012 r.

Wykres 1. Zadania finansowane i odrzucone w poszczególnych edycjach programu DUN.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji kolejnych edycji programu DUN.

Zadania, które zyskały dofinansowanie mieszczą się w następujących obszarach działalności prorozwojowej Biblioteki: opracowanie i retrokonwersja zbiorów, rozbudowa baz danych, zabezpieczenie zbiorów, publikowanie opracowań.

Tabela 1. Zestawienie zadań realizowanych w poszczególnych latach.

1	2	3	4	5	6	Rekordy utworzone w NUKAT/KKZBUJ			10	11
						7	8	9		
	Nr decyzji	Nazwa zadania	Czas realizacji	Dofinansowanie MNiSW zł	Koszt ogółem zł	bibliograficzne	khw haseł opisu bibliogr.	khw haseł przedm.	Koszt opracowania 1-go dokumentu poz.6/poz.7	Koszt opracowania 1-go rekordu poz.6/poz.7+8+9
Stare druki	980/P-DUN/2012	Katalog Inkunabułów Biblioteki Jagiellońskiej	2012-2013	30 000	34 500	500	450	-	69 zł	36,3 zł
	917/P-DUN/2013	Katalog Inkunabułów Biblioteki Jagiellońskiej - kontynuacja	2013-2014	54 000	59 400	949	412	-	62,6 zł	43,6 zł
	722/P-DUN/2015	Katalog proveniencji i opraw inkunabułów ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej.	2015-2016	49 000	53 900	700	370	-	77 zł	50,4 zł
	1032/P-DUN/2011	Katalog druków XVII wieku ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej	2011-2012	67 500	90 000	2000	1 500	-	45 zł	25,8 zł
	980/P-DUN/2012	Katalog druków XVII wieku ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej - kontynuacja	2012-2013	20 000	23 000	500	475	-	46 zł	23,6 zł
	917/P-DUN/2013	Katalog proveniencji i opraw druków XVII wiecznych ze zbioru Biblioteki Jagiellońskiej	2013-2014	32 500	35 750	1312	504	-	27,2 zł	19,7 zł
	1073/P-DUN/2015	Katalog proveniencji i opraw druków XVII wiecznych ze zbioru Biblioteki Jagiellońskiej - kontynuacja	2015-2016	25 913	28 793	1000	254	-	28,8 zł	23 zł
		razem		278 913	325 343	6961	3965		46,7 zł	29,7 zł
	1032/P-DUN/2011	Indeks do Inwentarza Rękopisów Biblioteki	2011-2012	4 500	6 000	-	-	-	-	-

Ręko- pisy		Jagiellońskiej nr 10000-11000 ₁								
	980/P-DUN/2012	Inwentarz Rękopisów Biblioteki Jagiellońskiej. Nr 11435-11862. Archiwum domowe Pawlikowskich. Cz. 2	2012	5 780	6 800	-	-	-	-	-
	917/P-DUN/2013	Przygotowanie indeksu do "Katalogu zbioru dokumentów pergaminowych Biblioteki Jagiellońskiej" ₃	2013-2014	20 250	22 500	-	-	-	-	-
		razem		30 530	35 300	-	-	-	-	-
Gra- fika	980/P-DUN/2012	Katalog najcenniejszych rysunków polskich ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej od XVII do XX wieku	2012-2013	15 000	17 250	250	50	-	69 zł	57,5 zł
	917/P-DUN/2013	Katalog najcenniejszych rysunków polskich ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej od XVII do XX wieku - kontynuacja	2013-2014	30 000	33 000	500	6	-	66 zł	65,2 zł
		razem		45 000	50 250	750	56	-	67 zł	62,3
Druk i mu- zyczne	980/P-DUN/2012	Katalog krakowskich druków muzycznych wydanych po roku 1800	2012-2013	14 000	16 100	405	700	-	39,7 zł	14,6 zł
	917/P-DUN/2013	Polskie druki muzyczne wydane w latach 1800-1949	2013-2014	56 000	61 600	1621	1105	-	38 zł	22,6
		razem		70 000	77 700	2026	1805	-	38,3 zł	20,3 zł
Książ- ki	1032/P-DUN/2011	Rozbudowa Katalogu Komputerowego Zbiorów Bibliotek UJ o metadane zapisane na kartach katalogowych dot.wydawnictw z lat 1950-1989.	2011-2012	121 900	203 150	5008	1650	2148	40,5 zł	23,06 zł
	980/P-DUN/2012	Rozbudowa Katalogu Komputerowego Zbiorów Bibliotek UJ o metadane zapisane na kartach katalogowych dot.książek z lat 1950-1989	2012-2013	210 000	241 500	6001	1484	1106	40,2 zł	28,1 zł
	658/P-DUN/2013	Rozbudowa Bazy Katalogu Komputerowego Zbiorów Bibliotek UJ-książki z lat 1950-1989. Kontynuacja	2013	210 000	241 500	6001	1745	1137	40,2 zł	27,1 zł
	917/P-DUN/2013	Rozbudowa Katalogu Komputerowego Zbiorów Bibliotek UJ - książki z lat 1950-1989 - kontynuacja	2013-2014	259 000	297 850	7018	1333	386	42,4 zł	34 zł
	523/P-DUN/2016	Rozbudowa Katalogu Komputerowego Zbiorów Bibliotek UJ - książki z lat 1950-1989 - kontynuacja	2016-2017	217 303	239 255	10016	2162	318	23,9 zł	19,2 zł
	660/P-DUN/2017	Rozbudowa Katalogu Komputerowego Zbiorów Bibliotek UJ - książki z lat 1950-1989 - kontynuacja	2017-2018	256 815 w tym w 2017 r.: 102 726	278 765 w tym w 2017 r.: 111 506	10 000 w tym w 2017 r.: 4009	2162 838	191	27,8 zł	21,1 zł
	917/P-DUN/2013	Katalog Lectorium Biblioteki Jagiellońskiej.	2013-2014	111 000	127 650	3393	289	165	36 zł	31,9 zł
	917/P-DUN/2013	Katalog Informacji Naukowej	2013-2014	77 700	89 355	2569	163	221	34,7 zł	30,2 zł
	523/P-DUN/2016	Prace naukowe uczelni polskich wydane w latach 1950-1989.	2016-2017	173 844	191 404	8006	2400	566	23,9 zł	17,4 zł
			razem		1 637 562	1 910 429	52 021	12 064	6 238	36,7 zł

1 Przygotowanie oraz publikacja indeksu zbiorczego pt.: *Indeks do inwentarza rękopisów Biblioteki Jagiellońskiej. Nr 10000-11000.* Opracowanie: Grzegorz Fulara, Ewa Malicka.

2 *Inwentarz rękopisów Biblioteki Jagiellońskiej. Nr 11435-11862. Archiwum domowe Pawlikowskich. Cz. 2.* Opracowanie: Iwona Bator, Grzegorz Fulara, Monika Jaglarz, Joanna Jaśkowiec, Urszula Klatka, Ewa Malicka, pod red. Moniki Jaglarz i Ewy Malickiej.

3 *Katalog zbioru dokumentów pergaminowych Biblioteki Jagiellońskiej* – przygotowanie indeksu Wojciech Świeboda i Karol Nabiałek.

Czasopisma	980/P-DUN/2012	Czasopisma Krakowskie XIX i początku XX w. Rozbudowa Katalogu Komputerowego Zbiorów Biblioteki UJ o metadane zapisane na kartach katalogowych dot. Czasopism wydanych do 1939 roku"	2012-2013	21 000	24 150	600	455	-	40,2 zł	22,9 zł
	658/P-DUN/2013	Czasopisma krakowskie XIX i początku XX w.-rozbudowa Katalogu Komputerowego Zbiorów Bibliotek UJ o rekordy bibliograficzne dot. Czasopism wydanych do 1939 r.	2013	21 000	24 150	615	437	-	39,3 zł	22,9 zł
	917/P-DUN/2013	Czasopisma XIX i początku XX w.-rozbudowa Komputerowego Katalogu Zbiorów Bibliotek UJ o rekordy bibliograficzne dotyczące czasopism wydanych do 1939 r. Kontynuacja	2013-2014	30 000	34 500	659 ⁴	425	-	67,3 zł	36,8 zł
	722/P-DUN/2015	Czasopisma XIX i początku XX w. - rozbudowa KKZBUJ o rekordy bibliograficzne dotyczące czasopism wydanych do 1939 r.-kontynuacja	2015-2016	36 000	39 600	600	630	-	66 zł	32,2
		razem		108 000	122 400	2474	1947	-	52,6 zł	28,6
Dokumenty audiowizualne i elektroniczne	917/P-DUN/2013	Katalog analogowych dokumentów audiowizualnych wraz z ich konwersją na postać cyfrową	2013-2014	21 000	24 150	300	124	-	80,5	56,9 zł
	523/P-DUN/2016	Katalog dokumentów oryginalnych elektronicznie (born digital) oraz analogowych dokumentów audiowizualnych i udostępnienie ich w postaci cyfrowej na platformie JBC	2016-2017	24 472	26 944	640	420	11	42,1 zł	25,2 zł
		razem		45 472	51 094	940	544	11	54,4 zł	34,2 zł
	1032/P-DUN/2011	Indeks do elektronicznej wersji Katalogu Podstawowego druków wydanych do 1949 roku. ⁵	211-2012	28 890	38 520			-	-	
		Suma		2 244 367	2 611 036	65 172	20 381	6 249	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji kolejnych edycji programu DUN.

W tabeli 1 pokazano zadania realizowane w poszczególnych latach w odniesieniu do rodzaju materiałów bibliotecznych, których dotyczyły. Podano całkowity koszt każdego zadania oraz wysokość dofinansowania z MNiSW oraz w większości przypadków (gdzie było to możliwe) podano liczbę utworzonych w NUKAT/KKZBUJ rekordów bibliograficznych i rekordów kartoteki haseł wzorcowych (khw), średni koszt opracowania jednego dokumentu i utworzenia jednego rekordu. Zadania początkowo realizowane były w okresie jednego roku, a ostatnie cztery edycje programu w trybie dwuletnim.

⁴ W tym 147 rekordów bibliograficznych sporządzonych dla czasopism w ramach zadania *Katalog Lectorium Biblioteki Jagiellońskiej*.

⁵ Opracowanie 30 641 haseł do zeskanowanych kart w 428 skrzynkach ułatwiających wyszukiwanie w elektronicznej wersji Katalogu Podstawowego druków wydanych do 1949 roku.

OPRACOWANIE ZASOBÓW

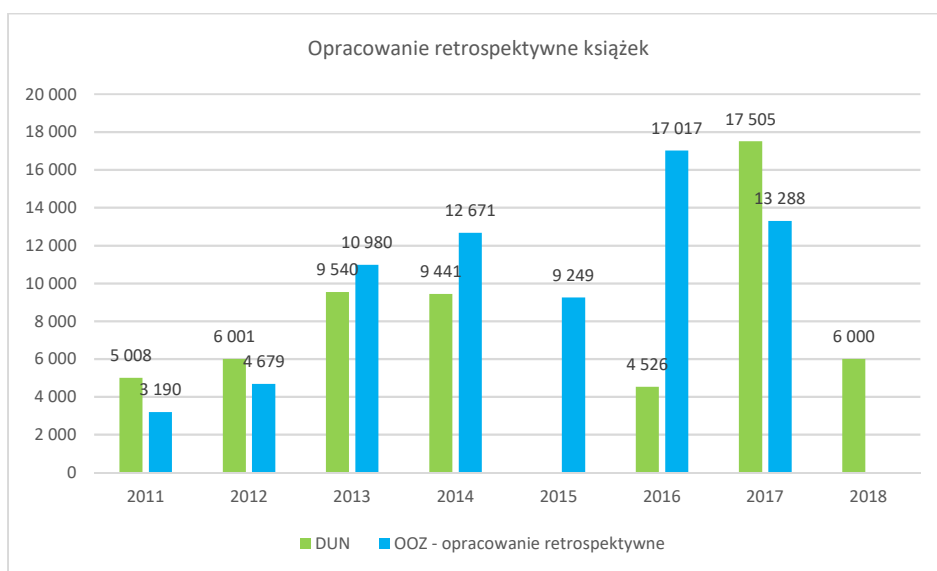
Intensywny rozwój technologii informacyjnych powoduje konieczność dostosowania się do zmieniających się potrzeb współczesnych czytelników, a jedną z ważniejszych jest szybki dostęp do zasobów biblioteki. Wymaga to wprowadzenia do dostępnych online katalogów komputerowych opisów/rekordów bibliograficznych dotyczących wydawnictw opublikowanych w ubiegłych latach/wiekach oraz stałej modernizacji baz komputerowych, w tym w szczególności narzędzi umożliwiających sprawne wyszukiwanie. Rozbudowa bazy Komputerowego Katalogu Zbiorów Bibliotek UJ (KKZBUJ) o nowe rekordy bibliograficzne, rekordy kartoteki haseł wzorcowych i nowe rekordy egzemplarzy, czyli przeprowadzenie retrokonwersji należy do priorytetowych celów Biblioteki Jagiellońskiej. Dlatego tworzenie opisów bibliograficznych w bazie NUKAT/KKZBUJ dla różnych kategorii zbiorów dominowało wśród realizowanych zadań.

Na retrospektywne opracowanie składa się utworzenie nowych, oryginalnych rekordów bibliograficznych z wykorzystaniem istniejących w NUKAT haseł wzorcowych opisu bibliograficznego i przedmiotowych oraz w razie potrzeby sporządzenie nowych niezbędnych rekordów khw dla potrzebnych haseł. Dane wprowadzane są do NUKAT, a następnie automatycznie przejmowane do bazy KKZBUJ. Tym samym informacja o zasobach Biblioteki Jagiellońskiej staje się widoczna nie tylko w katalogu centralnym NUKAT, w katalogu Uniwersytetu Jagiellońskiego, ale także w zasobach światowych. Dzieje się tak, ponieważ opisy publikacji z bazy NUKAT przekazywane są do największego międzynarodowego katalogu centralnego – katalogu WorldCat (worldcat.org), gdzie mogą zostać wyszukane przez użytkowników z całego świata, a także pobrane przez biblioteki zagraniczne. Podobnie rekordy khw z bazy NUKAT przesyłane są do wirtualnej międzynarodowej kartoteki haseł wzorcowych VIAF (Virtual International Authority File – viaf.org), z której pracownicy oddziałów katalogowania z bibliotek na całym świecie mogą pobrać potrzebne im dane.

Każdy rekord bibliograficzny sporządzany w ramach programu DUN był i jest tworzony tylko raz w bazie NUKAT, skąd może być pobrany do katalogów lokalnych ponad 150 bibliotek, to samo dotyczy również rekordów kartoteki haseł wzorcowych. Taka metoda umożliwia eliminowanie przypadków dublowania wykonywanej pracy, usprawnia i przyspiesza katalogowanie we współpracujących bibliotekach, zarówno wpływu bieżącego, jak i umieszczanie informacji o publikacjach z lat ubiegłych.

W ramach programu DUN najczęściej, bo prawie w każdej z wyjątkiem jednej edycji, realizowane było zadanie *Rozbudowa Katalogu Komputerowego Zbiorów Bibliotek UJ – książki z lat*

1950-1989, dotyczące retrospektywnego opracowania książek. Retrospektywne opracowanie książek wykonywane było również w ramach zadań: *Katalog Lectorium Biblioteki Jagiellońskiej*, *Katalog Informacji Naukowej*, *Prace naukowe uczelni polskich wydane w latach 1950-1989*. W efekcie realizacji tych zadań utworzono w NUKAT/KKZBUJ 58 168 nowych rekordów bibliograficznych⁶ (planowano 57 100). Ten wyróżniający się rezultat widać wyraźnie na wykresie 2. Równocześnie sporządzono więcej niż 12 064 nowych rekordów dla haseł opisu bibliograficznego i ponad 6 238 nowych rekordów dla haseł przedmiotowych⁷. Na podstawie obecnie posiadanych danych można powiedzieć, że statystycznie dla potrzeb jednego rekordu bibliograficznego utworzono ok. 0,3 nowego rekordu khw⁸. Ten stosunkowo niski wskaźnik potrzeby tworzenia nowych rekordów khw świadczy o napełnieniu współtworzonej w NUKAT Centralnej Kartoteki Haseł Wzorcowych.

Wykres 2. Zestawienie liczby rekordów bibliograficznych z opracowania retrospektywnego wprowadzonych do KKZBUJ w ramach programu DUN i przez Oddział Opracowania Zbiorów w pracy bieżącej.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji kolejnych edycji programu DUN oraz sprawozdań rocznych Biblioteki Jagiellońskiej.

Na wykresie 2 pokazano jak opracowanie retrospektywne książek w ramach programu DUN rozkładało się w latach i zestawiono je z opracowaniem retrospektywnym prowadzonym przez Oddział Opracowania Zbiorów (OOZ) w ramach obowiązków służbowych. W przypadku DUN'a uwzględniono już zapisane w umowie z MNiSW rekordy do wykonania w 2018, a w przypadku OOZ z oczywistych powodów brak na razie danych za 2018 r. W ramach kolejnych

⁶ Uwzględniono rekordy bibliograficzne z edycji DUNa 2017-2018, utworzone w 2017 r. i rozdzielone do wykonania w 2018 r.

⁷ Podane liczby są niepełne ponieważ brak danych z realizowanej z 2018 r. edycji 2017-2018.

⁸ Wskaźnik ten dla haseł opisu bibliograficznego wynosi 0,2 rekordu khw na jeden rekord bibliograficzny, a dla haseł przedmiotowych – 0,1.

edycji programu DUN w latach 2011-2017 do bazy KKZBUJ wprowadzono 52 021 rekordów bibliograficznych (stan w 2018 r.: 52 021 + 6000 = 58 021). Liczba rekordów bibliograficznych wprowadzonych do bazy KKZBUJ przez OZ jest wyższa (71 074 rekordów bibliograficznych, ale należy wziąć pod uwagę, że w ramach programu DUN opracowywano i wprowadzano do KKZBUJ tylko rekordy nowe, zaś w przypadku prac retrospektywnych prowadzonych w OZ dominowały rekordy kopiowane (ponad 70%), a nowych sporządzano znacznie mniej (13,5% w 2014 r.9).

Kolejnym, zainicjowanym w 2012 roku i kontynuowanym przez cztery edycje, było zadanie dotyczące opracowania retrospektywnego czasopism, pod nazwą *Czasopisma krakowskie XIX i początku XX w. – rozbudowa Katalogu Komputerowego Zbiorów Bibliotek UJ o rekordy bibliograficzne dot. czasopism wydanych do 1939 r.* (edycja 2012, 2013). Do tego zadania wybrano, na podstawie opracowania Mariusza Jakubka *Prasa krakowska 1795-1918*, najpierw tytuły prasy ukazującej się w Krakowie od trzeciego rozbioru Polski aż po odzyskanie niepodległości, kierując się przede wszystkim unikatowością tytułów oraz tym, że nie były jeszcze opracowane w NUKAT. W następnych edycjach (edycja 2013-2014, 2015-2016) rozszerzono zakres opracowywanych tytułów realizując zadanie *Czasopisma XIX i początku XX w. – rozbudowa Katalogu Komputerowego Zbiorów Bibliotek UJ o rekordy bibliograficzne dot. czasopism wydanych do 1939 r.* W sumie w NUKAT/KKZBUJ sporządzono rekordy bibliograficzne dla 2 474 tytułów oraz 1947 rekordów khw dla haseł opisu bibliograficznego (0,78 rekordu khw na jeden rekord bibliograficzny).

Zrealizowano ponadto 4 zadania dotyczące elektronicznego opracowania starodruków (edycje: 2011, 2012, 2013-2014) – dwa zatytułowane: *Katalog inkunabułów¹⁰ Biblioteki Jagiellońskiej*, a dwa pod nazwą *Katalog druków XVII wieku ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej*. W rezultacie sporządzono w NUKAT 3 949 oryginalnych opisów bibliograficznych, przygotowanych zgodnie z obowiązującym formatem MARC 21 dla starych druków oraz 2 837 nowych rekordów khw (0,71 rekordu khw na jeden rekord bibliograficzny). Opracowanie zasobów starodrukowych w bazach NUKAT/KKZBUJ, dostępnych online z każdego miejsca na świecie, było niezbędne i otworzyło wiele pól badawczych dla historyków, filologów, bibliotekoznawców i in-

9 Oddział Opracowania Zbiorów. Sprawozdanie za rok 2014: *W retrokonwersji zdecydowanie przeważają rekordy kopiowane – tylko 13,5 % całości stanowią rekordy oryginalne.*

¹⁰ Druki powstałe do 31.12.1500 r.

nych specjalistów. Warto dodać, że Biblioteka Jagiellońska posiada największą w Polsce kolekcję książek z pierwszego okresu istnienia druku – zasób inkunabułów obejmuje 3 666 dzieł. W programie DUN opracowano dotychczas 1 449 inkunabułów (ok. 39,5% wszystkich).

Niezwykle cenne było ponadto wykonanie zadań *Katalog proveniencji i opraw inkunabułów ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej* (edycja 2015-2016 wrześniowa) i *Katalog proveniencji i opraw druków XVII -wiecznych zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej* (edycje: 2013-2014, 2015-2016 marcowa), w ramach których zbadano i opisano jednostkowe cechy poszczególnych woluminów starodruków (700 inkunabułów i 2 312 druków XVII-wiecznych) przechowywanych w BJ (oprawa, proveniencje, zapiski rękopiśmienne pochodzące z epoki i umieszczone na marginesach, cechy szczególne, ubytki). Te informacje dostępne są z poziomu katalogu lokalnego – KKZBUJ. Badania nad proveniencją poszczególnych druków pozwoliły na zidentyfikowanie ich właścicieli, wśród których byli m.in. rektor Akademii Krakowskiej Marcin Ośliński (ca 1647-1720), rektor Akademii Krakowskiej Szymon Stanisław Makowski (-1683), kanonik katedry wawelskiej Jacek Augustyn Łopacki (1690-1761), krakowscy jezuici i augustianie, lwowscy karmelici, klasztor oo. pijarów w Radziejowie, książę Aleksander Lubomirski (-1808), XX. Sanguszkowie z Podhorców, kasztelan oświęcimski Achacy Przyłęcki (-1656), słynny astronom Jan Brożek (1585-1652), sekretarz królewski Hieronim Pinocci (1612-1676), senator Konstanty Hoszowski (1805-1884) i wielu innych. W ramach prowadzonych prac zidentyfikowano również książki pochodzące ze słynnej fundacji Benedykta z Koźmina. W ramach tych zadań sporządzono w NUKAT/KKZBUJ 1 128 rekordów khw (0,37 rekordu khw na jeden opis). Można bez wątplenia stwierdzić, że realizacja tych zadań w znaczący sposób poszerzyła współczesną wiedzę na temat inkunabułów i druków XVII-wiecznych, wspomagając i poszerzając badania nad dawną książką, nad kulturą i czytelnictwem począwszy od XV wieku.

W przypadku zbiorów specjalnych utworzenie opisów bibliograficznych wymaga niejednokrotnie przeprowadzenia rzetelnych badań podstawowych przez doświadczonych bibliotekarzy. Chodzi o badania bibliograficzne i biobibliograficzne, paleograficzne, filologiczne i historyczne, kwerendy naukowe, a opracowując zasoby ikonograficzne także badania porównawcze w muzeach i galeriach w zakresie technik i materiałów ikonograficznych, przebadanie ich proveniencji, ustalenie autorów i tytułów dzieł.

Kompleksowo opracowanych 750 opisów i 50 rekordów khw (0,06 rekordu khw na jeden opis) wykonano w NUKAT/KKZBUJ w ramach zadania *Katalog najcenniejszych rysunków polskich ze zbiorów Biblioteki Jagiellońskiej od XVII do XX wieku* zrealizowanego w dwóch edycjach (2012, 2013-2014). W zasobie Biblioteki Jagiellońskiej można wyróżnić zespół kilkuset prac

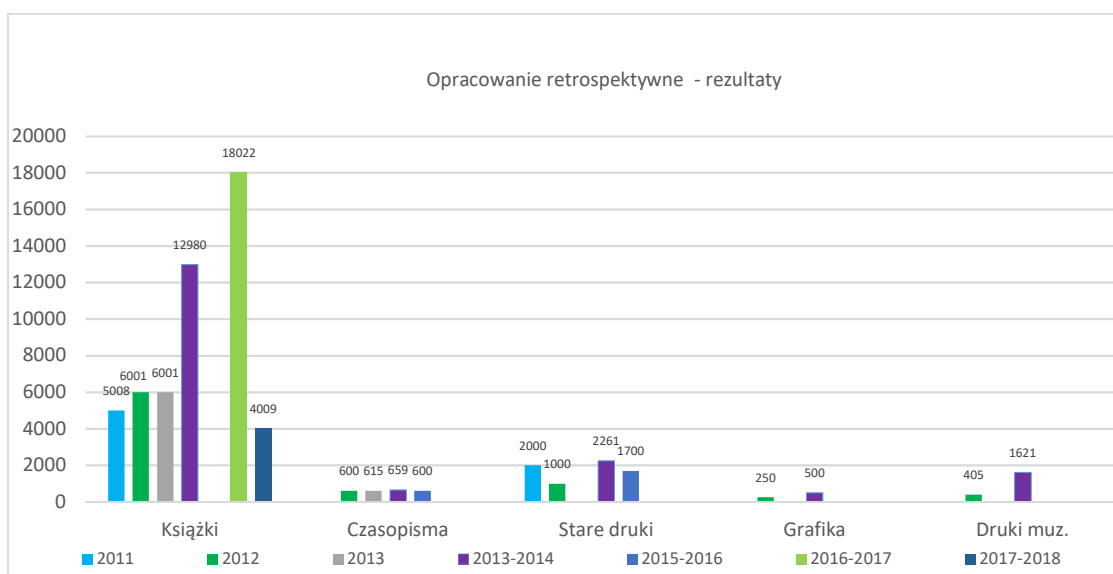
tak znakomitych twórców jak: Józef Brodowski, Adam Chmielowski, Wojciech Gerson, Aleksander i Maksymilian Gierymscy, Artur Grottger, Piotr Michałowski, Stanisław Witkiewicz (ojciec), Julian Fałat, Jacek Malczewski, Józef Mehoffer, Wojciech Weiss i Stanisław Wyspiański. Wśród rysunków z XIX w. są to przede wszystkim kolekcje o historycznej wartości, takie jak np. rysunki Artura Bartelsa, Wincentego Kajetana Kielisińskiego czy Ksawerego Preka, znakomicie oddające klimat epoki, a także rysunki osób ogromnie zasłużonych dla polskiej kultury: Józefa Ignacego Kraszewskiego, Teofila Lenartowicza, jego żony Zofii i Władysława Łuszczkiewicza – malarza i historyka sztuki. Rysunki XX wieczne to dzieła m. in. tak znakomitych artystów jak: Wojciech Kosach, Jerzy Nowosielski, Zbigniew Pronaszko, Jonasz Stern, Zofia Stryjeńska, Witkacy i Andrzej Wróblewski. Rozszerzenie dostępu naukowego do tego zasobu jest niezwykle cenne dla historyków sztuki, kultury i umysłowości.

Równocześnie, w tych samych edycjach DUN'a wypełniono zadanie *Katalog krakowskich druków muzycznych wydanych po roku 1800* oraz *Polskie druki muzyczne wydane w latach 1800-1949*. Biblioteka Jagiellońska posiada znaczącą kolekcję druków muzycznych wydanych w Krakowie po roku 1800, zarówno związanych z Krakowem przez osobę twórcy, jak również pochodzących z szeroko pojmowanych krakowskich oficyn wydawniczych. Kolekcja ta została wybrana do opracowania, ponieważ była w dużej mierze nierozpoznana i nieznana, nie była więc obiektem szerszych opracowań. Biblioteka Jagiellońska przechowuje też bogatą kolekcję polskich druków muzycznych wydanych w latach 1800-1949. Publikacje te, z których część zachowała się w unikatowych egzemplarzach, stanowią cenne świadectwo rozpowszechniania muzyki na ziemiach polskich w okresie zaborów, 20-lecia międzywojennego oraz pierwszych lat po II wojnie światowej, przed scentralizowaniem rynku wydawniczego. Informacji o większości z nich nie można było znaleźć w elektronicznych katalogach bibliotek polskich i dlatego były przedmiotem badań historyków kultury muzycznej jedynie w ograniczonym, wycinkowym zakresie. Efektem końcowym przeprowadzenia tych zadań było udostępnienie online w bazach NUKAT/KKZBUJ informacji o 2 026 drukach w postaci oryginalnych rekordów bibliograficznych oraz sporządzenie 1 805 rekordów khw (0,9 rekordu khw na jeden rekord bibliograficzny).

Zrealizowano także dwa zadania dotyczące dokumentów audiowizualnych i elektronicznych: *Katalog analogowych dokumentów audiowizualnych wraz z ich konwersją na postać cyfrową* oraz *Katalog dokumentów oryginalnych elektronicznie (born digital) oraz analogowych dokumentów audiowizualnych i udostępnienie ich w postaci cyfrowej na platformie JBC*. W tym przypadku niezbędne było nie tylko retrospektywne opracowanie opisów bibliograficznych, ale

również zapobieżenie utracie zawartości merytorycznej dokumentów poprzez konwersję na formaty umożliwiające opublikowanie ich w Jagiellońskiej Bibliotece Cyfrowej (JBC). Opracowano i przekonwertowano w sumie 940 dokumentów, sporządzając równocześnie 544 rekordy khw (0,57 rekordu khw na jeden rekord bibliograficzny).

Podsumowując, można stwierdzić, że w ramach zadań dotyczących retrospektywnego opracowania różnych kategorii zbiorów bazy NUKAT/KKZBUJ rozbudowano o 65 172 rekordów bibliograficznych i ponad 26 630 rekordów khw, w tym 6 249 rekordów khw dla haseł przedmiotowych (0,4 rekordu khw na jeden rekord bibliograficzny). Szczegóły ilustruje wykres 3.

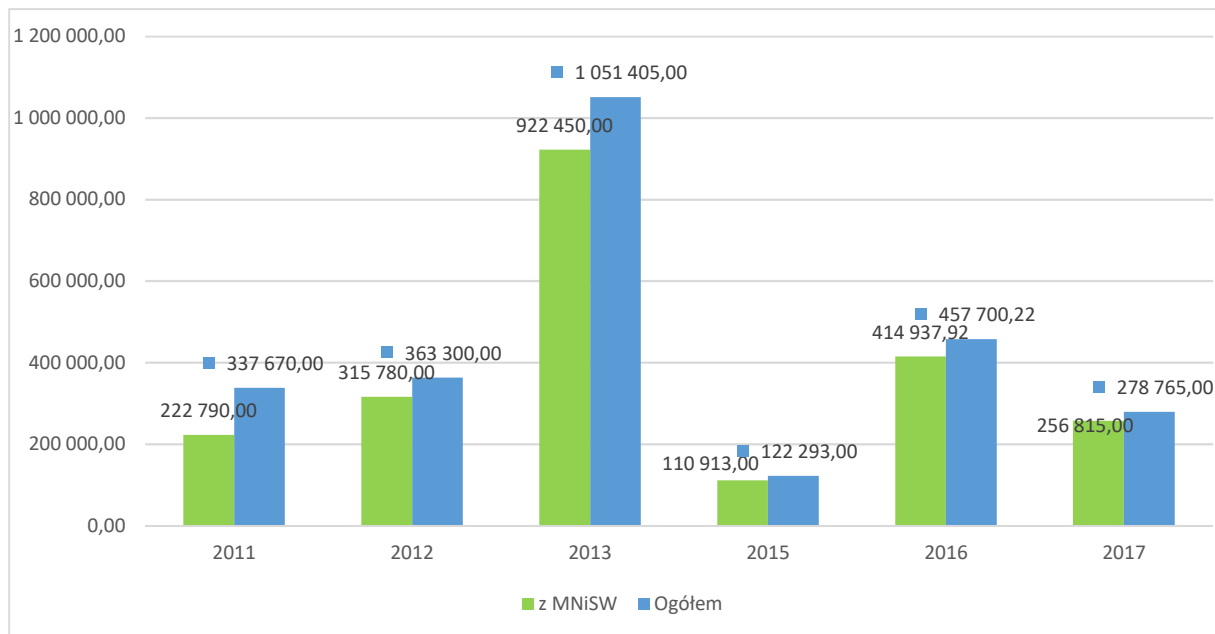
Wykres 3. Rekordy bibliograficzne utworzone dla różnych zasobów w kolejnych edycjach programu DUN. Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji kolejnych edycji programu DUN.

Realizacja ww. zadań związanych z opracowaniem retrospektywnym przyczyniła się w znacznym stopniu do rozpowszechnienia w sieci Internet informacji o zasobie Biblioteki Jagiellońskiej, notowanym dotąd tylko na tradycyjnych kartach katalogowych oraz umożliwiła zwiększenie dostępu do opisanych publikacji, tak z poziomu bazy KKZBUJ jak i bazy NUKAT, która zapewnia użytkownikom informację, w której bibliotece można wypożyczyć daną publikację. Zapewniła też możliwość pobrania z NUKAT gotowych i wysokiej jakości rekordów bibliograficznych i khw, dotyczących różnych typów wydawnictw, posiadającym takie publikacje bibliotekom naukowym do ich lokalnych katalogów.

ŚRODKI POZYSKANE Z MNiSW

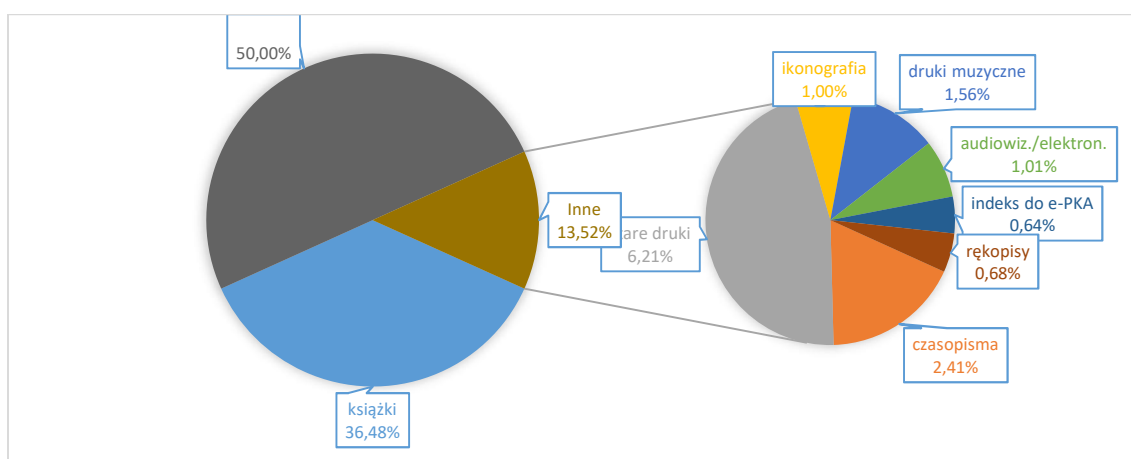
W latach 2011-2017 Biblioteka Jagiellońska pozyskała z MNiSW kwotę 2 244 367 PLN, a wartość wykonanych prac wyniosła w sumie 2 611 036 PLN. Różnica w wysokości 366 669 PLN

stanowi wypracowany przez Bibliotekę wkład własny. Na wykresie 4 pokazano środki uzyskane z dofinansowania MNiSW oraz całkowity koszt wykonanych prac w odniesieniu do roku podpisania umowy z MNiSW. Jak widać najwięcej środków Biblioteka Jagiellońska zdołała pozyskać w roku 2013 i 2016.

Wykres 4. Środki pozyskane z MNiSW w latach 2011-2017¹¹ i ogólna wartość wykonanych prac.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji kolejnych edycji programu DUN.

Na wykresie 5 zilustrowano rozkład pozyskanych środków na opracowanie naukowych zasobów bibliotecznych, tj. rozbudowę bazy KKZBUJ o dane dotyczące poszczególnych kategorii zbiorów oraz na cele wydawnicze w przypadku rękopisów, a także usprawnienie interfejsu e- PKA¹².

Wykres 5. Rozkład pozyskanych środków – na opracowanie różnych zasobów bibliotecznych oraz usprawnienie interfejsu e-PKA.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji kolejnych edycji programu DUN.

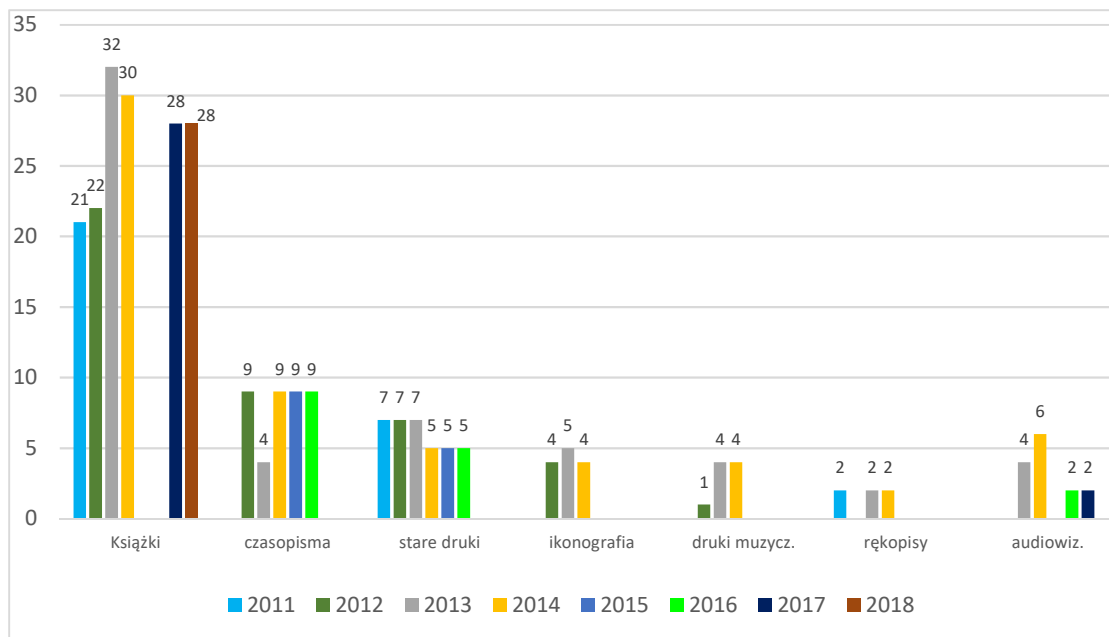
¹¹ W odniesieniu do roku podpisania umowy.

¹² Elektroniczna wersja Podstawowego Katalogu Alfabetycznego, tzw. Starego Katalogu Biblioteki Jagiellońskiej.

Jak widać na powyższym wykresie, najwięcej, bo ponad 85% środków wykorzystano na opracowanie retrospektywne książek, w tym prawie 73 % na opracowanie książek nowych i ponad 12 % na opracowanie starych druków. Pozostałe prawie 15 % spożytkowane zostało na opracowanie czasopism (ok. 5 %) i zbiorów specjalnych (druki muzyczne – ok. 3 %, zbiory graficzne – ok. 2 %, dokumenty audiowizualne i elektroniczne – ok. 2 % i rękopisy – ok. 1,5 %), a także sporządzenie indeksu do wyszukiwania w bazie e-PKA (ok. 1,5 %).

WYKONAWCY

Wykonawcami poszczególnych zadań w kolejnych edycjach programu DUN byli pracownicy Biblioteki Jagiellońskiej, posiadający odpowiednią wiedzę merytoryczną dotyczącą opracowania różnych zasobów Biblioteki, tworzenia opisów bibliograficznych, formułowania haseł do indeksów, ujednolicania haseł, a także sporządzania rekordów bibliograficznych i rekordów khw w formacie MARC 21 w bazach NUKAT/KKZBUJ. Poszczególne zadania wykonywane były w Oddziałach, które na co dzień zajmują się daną kategorią zbiorów, choć trzeba też dodać, że często przy wsparciu pracowników z innych Oddziałów, a także pracowników emerytowych (pięciu w omawianym okresie). Na przykład, przy zadaniach dotyczących opracowania retrospektywnego książek i czasopism zaangażowanych było najczęściej osób. W zdecydowanej większości byli to pracownicy Oddziału Opracowania Zbiorów, ale także osoby z Oddziału Gromadzenia, z Sekcji Wydawnictw Rzadkich i Dokumentów Życie Społecznego Oddziału Zbiorów Specjalnych, z Oddziału Zabezpieczania Zbiorów. Z kolei w katalogowaniu książek z księgozbioru Lectorium i księgozbioru Czytelni Informacji Naukowej brali udział głównie pracownicy Oddziału Opracowania Zbiorów, ale także Oddziału Udostępniania Zbiorów i Informacji Naukowej (Sekcji Informacji Naukowej), Oddziału Magazynów, Oddziału Zbiorów Cyfrowych, Oddziału Komputeryzacji.

Wykres 6. Udział pracowników BJ w realizacji zadań w programie DUN w poszczególnych latach.
 Źródło: Opracowanie własne na podstawie dokumentacji kolejnych edycji programu DUN.

ŹRÓDŁA

- Cieślar, Aleksandra (2012). Działalność Biblioteki Jagiellońskiej w roku 2011. Sprawozdanie. *Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej*. R 62, s. 251.
- Cieślar, Aleksandra (2013). Działalność Biblioteki Jagiellońskiej w roku 2012. Sprawozdanie. *Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej*. R 63, s. 243.
- Cieślar, Aleksandra (2014). Działalność Biblioteki Jagiellońskiej w roku 2013. Sprawozdanie. *Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej*. R 64, s. 234.
- Cieślar, Aleksandra (2016). Działalność Biblioteki Jagiellońskiej w roku 2015. Sprawozdanie. *Biuletyn Biblioteki Jagiellońskiej*. R 66, s. 249.
- Kubic, Żaneta (2015). *Biblioteka Jagiellońska - Oddział Opracowania Zbiorów. Sprawozdanie za rok 2014* [maszynopis]. S. 4.
- Kubic, Żaneta (2017). *Biblioteka Jagiellońska - Oddział Opracowania Zbiorów. Sprawozdanie za rok 2016* [maszynopis]. S. 6.
- Kubic, Żaneta (2018). *Biblioteka Jagiellońska - Oddział Opracowania Zbiorów. Sprawozdanie za rok 2017* [maszynopis]. S. 6.
- Raport z realizacji zadań finansowanych ze środków na działalność upowszechniającą naukę w roku 2011/2012. Numer decyzji/umowy 1032/P-DUN/2011.
- Raport z realizacji zadań finansowanych ze środków na działalność upowszechniającą naukę w roku 2012/2013. Numer decyzji/umowy 980/P-DUN/2012.
- Raport z realizacji zadań finansowanych ze środków na działalność upowszechniającą naukę w roku 2013. Numer decyzji/umowy 658/P-DUN/2013.
- Raport z realizacji zadań finansowanych ze środków na działalność upowszechniającą naukę w latach 2013-2014. Numer decyzji/umowy 917/P-DUN/2013.

Raport z realizacji zadań finansowanych ze środków na działalność upowszechniającą naukę w latach 2015-2016.
Numer decyzji/umowy 1073/P-DUN/2015

Raport z realizacji zadań finansowanych ze środków na działalność upowszechniającą naukę w latach 2015-2016.
Numer decyzji/umowy 722/P-DUN/2015.

Raport z realizacji zadań finansowanych ze środków na działalność upowszechniającą naukę w latach 2016-2017.
Numer decyzji/umowy 523/P-DUN/2016.

Raport z realizacji zadań finansowanych ze środków na działalność upowszechniającą naukę w latach 2017-2018.
Numer decyzji/umowy 660/P-DUN/2017.

Umowa nr 1032/P-DUN/2011 zawarta w dniu 28 listopada 2011 r.

Umowa nr 980/1/P-DUN/2012 zawarta w dniu 6 września 2012 r.

Umowa nr 980/1/P-DUN/2012 zawarta w dniu 28 września 2012 r.

Aneks do Umowy nr 980/1/P-DUN/2012 z 6 września zawarty w dniu 12 grudnia 2012 r

Umowa nr 658/P-DUN/2013 zawarta w dniu 8 kwietnia 2013 r.

Umowa nr 917/P-DUN/2013 zawarta w dniu 16 października 2013 r.

Umowa nr 722/P-DUN/2015 zawarta w dniu 27 kwietnia 2015 r.

Umowa nr 1073/P-DUN/2015 zawarta w dniu 6 października 2015 r.

Umowa nr 523/P-DUN/2016 zawarta w dniu 18 sierpnia 2016 r.

Umowa nr 660/P-DUN/2017 zawarta w dniu 23 czerwca 2017 r.